

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра загальної педагогіки та дошкільної освіти

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

підготовки бакалавра

спеціальності 012 Дошкільна освіта

освітньо-професійної програми Дошкільна освіта

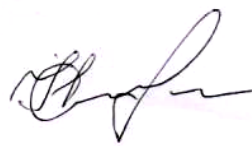
Луцьк – 2022

Силабус освітнього компонента «Проектна діяльність у закладі дошкільної освіти» підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 012 Дошкільна освіта, за освітньо-професійною програмою *Дошкільна освіта*.

Розробник: В.З. Антонюк, доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти, кандидат педагогічних наук

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

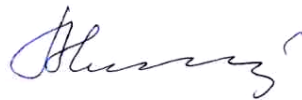

Семенова Н.І.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

Семенов О. С.

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма навчання	01 Освіта / Педагогіка 012 Дошкільна освіта Дошкільна освіта Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Вибірковий
Кількість годин/кредитів: 150/5		Рік навчання – 4
		Семестр – 7
ІНДЗ: немає		Лекції – 26 год
		Практичні (семінарські) – 28 год Лабораторні – Індивідуальні –
		Самостійна робота – 86 год
		Консультації – 10 год
		Форма контролю: залік
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові – Антонюк Володимир Зіновійович

Науковий ступінь – кандидат педагогічних наук

Вчене звання – доцент

Кафедра загальної педагогіки та дошкільної освіти

Посада - доцент

Контактна інформація 0507358428

Antonuk.Volodymyr@vnu.edu.ua

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Освітня компонента «Проектна діяльність у навчальних закладах» належить до переліку нормативних навчальних дисциплін, що пропонуються в рамках циклу професійної підготовки магістрів зі спеціальності «Дошкільна освіта» на четвертому році навчання. Вона забезпечує загальний та професійний розвиток магістра та спрямована на отримання поглиблених знань з організації та здійснення проектної діяльності в закладах освіти, необхідних для подальшої успішної роботи.

Зміст дисципліни: засади проблемного навчання в освіті; історія та сучасний стан проектної технології; планування, проектування та моніторинг проектів; практична підготовка майбутніх педагогів до організації проектної діяльності; методична організація проектів у ЗДО; проекти на отримання грантової підтримки в сфері освіти.

Основними методами роботи під час вивчення дисципліни є: проблемна лекція, інформаційно-цифрові методи, ігрові методи, робота в малих групах, підготовка і захист індивідуальних науково-дослідницьких завдань.

2. Пререквізити. Постреквізити.

Попередніми курсами на яких базується дисципліна «Проектна діяльність у закладах дошкільної освіти» є: інформаційні педагогічні технології, педагогіка дошкільна, практикум з дошкільної педагогіки. Дисципліни, для вивчення яких потрібні знання і уміння з

дисциплін «Проектна діяльність у закладах дошкільної освіти» є: менеджмент дошкільної освіти, організаційно-управлінська діяльність у дошкільній освіті, успішного проходження практики в ЗДО.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Метою вивчення освітнього компонента «Проектна діяльність у закладах дошкільної освіти» є набуття студентами компетентності в організації проектної діяльності, оволодіння навичками практичної діяльності щодо управління проектною діяльністю.

Завдання навчальної дисципліни «Проектна діяльність у закладах дошкільної освіти» є:

- ознайомити студентів із сутністю та теоретичними засадами проектної діяльності;
- правильне застосовувати методичного інструментарію управління проектами;
- сформулювати теоретичну та методологічну базу, необхідну для подальшого оволодіння практикою проектного менеджменту;
- виробити вміння опрацювати та аналізувати доцільність реалізації проектів в умовах невизначеності;
- надати навички здійснення ефективного управління проектами на усіх стадіях життєвого циклу.

4. Результати навчання (компетентності)

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосовування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії. КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні (фахові) компетентності	КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага). КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку. КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі). КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.
Програмні результати навчання	ПР-4. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку. ПР-5. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

	<p>ПР-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.</p> <p>ПР-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.</p>
--	--

Soft skills: (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): навички комунікації; здатність брати на себе відповідальність; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; розуміння важливості дедлайнів; здатність логічно і системно мислити; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та інше.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації: словесні: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація, платформа Zoom, Office 365), пояснення, розповідь, бесіда; наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація; практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом науково-педагогічного викладача; самостійна робота здобувачів освіти: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

5) Інтерактивні методи навчання, методи розвитку критичного мислення.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1.						
Теоретико-методологічні основи проєктної діяльності у закладах дошкільної освіти						
Тема 1. Поняття педагогічної технології та її основні якості.	15	2	4	8	1	Р,Т/14
Тема 2. Теоретичні засади проблемного навчання.	17	4	4	8	1	РМГ,Т/14
Тема 3. Проєктна технологія: історія виникнення та сучасний стан.	15	2	4	8	1	Р,Т /14
Тема 4. Психолого-педагогічні засади проєктної діяльності.	15	2	4	8	1	Р,Т /15
Тема 5. Класифікація та структура проєктів	14	2	2	9	1	РМГ/7
Разом за модулем 1	76	12	18	41	5	64
Змістовий модуль 2.						
Практичні аспекти реалізації проєктів у навчальних закладах						

Тема 6. Методика роботи над навчальним проектом.	16	4	2	9	1	РМГ/8
Тема 7. Особливості виконання проектів в ЗДО	16	4	2	9	1	Р,Т /7
Тема 8. Проектування педагогічної діяльності в ЗДО	14	2	2	9	1	РМГ,Т /7
Тема 9. Використання методу проектів у роботі з батьками	14	2	2	9	1	Р,Т /7
Тема 10. Використання екологічних проектів у роботі з дітьми дошкільного віку.	14	2	2	9	1	Р,Т /7
Разом за модулем 2	74	14	10	45	5	36
Види підсумкових робіт (за потреби)						Бал
Модульна контрольна робота (немає)						
ІНДЗ (немає)						
Інше (вказати) Готовність студентів до практичних занять по темах: 1, 2, 3, 4 оцінюється 14-15 балів бо вони включають в себе виконання двох практичних.						100
Разом: 100 балів.						
Всього годин/Балів	150	26	28	86	10	

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, РМГ – робота в малих групах, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота студентів включає опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу, вивчення окремих питань, що не були розглянуті в курсі лекцій, підготовку до практичних занять, яка передбачає, зокрема, виконання системи вправ практичного характеру.

Таблиця 3.

№ п/п	ТЕМА	К-ть годин
1.	Формулювання ключової проблеми, вибір теми проекту.	1
2.	Аналіз проектів у закладах дошкільної освіти.	1
3.	Структура творчого проекту.	1
4.	Підготовка та проведення тематичних проектів у ЗДО.	1
5.	Підготовка методичних матеріалів до проектної діяльності.	1
6.	Підготовка стимулюючого матеріалу для проектної діяльності дітей.	1
7.	Організація інтегрованих проектних занять у ЗДО.	1
8.	Гендерні аспекти організації проектної діяльності	1
9.	Модель взаємодії вихователя і дітей у проектній діяльності.	1
10.	Презентація творчих проектів.	1

IV. Політика оцінювання

Політика освітнього компонента.

Навчальні досягнення здобувачів освіти оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип обов’язковості модульного контролю,

накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних занять, самостійної роботи.

Поточна оцінка – це сума балів, які отримує здобувач освіти за поточну роботу з відповідних тем. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначає силабус освітнього компонента. Результати поточного контролю знань здобувачів освіти вносяться до журналу обліку роботи академічної групи і враховуються під час виставлення підсумкового балу з ОК. Для усвідомленого й системного засвоєння курсу необхідною є систематична навчально-пізнавальна робота студентів в усіх видах і формах її організації: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота.

Аудиторні заняття переважно проводяться у вигляді лекцій, найчастіше – проблемних лекцій; практичних занять – з використанням інтерактивних методів: бесіда, дискусія, проектна діяльність, моделювання та робота в малих групах.

На практичному занятті студенти презентують конкретну проблему, вчать дискутувати, аргументовано доводити свою точку зору; об'єктивно оцінювати власні знання й уміння, а також, як експерти – знання своїх колег-одногрупників.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач освіти за поточну навчальну діяльність, становить **100 балів**. Актуальним в оцінюванні є участь студентів у вебінарах, тренінгах, у конференціях та інших заходах і формах поглиблення знань, набуття практичних умінь і навичок, підвищення кваліфікації. Студенти на практичних заняттях презентують власні здобутки, а саме участь у Всеукраїнських інтернет-конференціях «Дошкільна освіта: теорія, методика, інновації» організованих кафедрою загальної педагогіки та дошкільної освіти, які зараховуються як результати неформальної освіти з даного ОК.

У Положенні про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки визначено правила, порядок та процедуру визнання результатів навчання. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом освітнього компонента.

Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, семінарів, підготовці наукових публікацій, конкурсах студентських наукових робіт, й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК:

- виступ із доповіддю на секційному засіданні конференції, участь у майстер-класі – 10 балів;
- підготовка наукової публікації у збірнику тез – 5 балів, у фаховому журналі – 10 балів;
- призове місце у II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт – 20 балів.

При цьому загальна кількість балів, що вноситься до відомості за поточну роботу, не може перевищувати 100.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Повторне складання заліків допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

Таблиця 4

К-ть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
7 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
5 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
1,5 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Політика щодо відвідування занять

Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно та якісно виконати завдання.

Відвідування занять є обов'язковим.

З поважних причин (наприклад, хвороба (довідка від сімейного лікаря), працевлаштування за фахом (довідка з місця роботи)) навчання може відбуватися за індивідуальним графіком (онлайн) за погодженням із деканом факультету. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. До практичних занять здобувачі освіти готують навчально-методичні кейси (електронні, рукописні, друковані) та презентують їх в аудиторії із застосуванням мультимедійної презентації та сучасних інструментів освітнього процесу (інфографіки, інтелект-карти, таблиці, схеми, інтерактивні стрічки, діаграми і т. ін.). Пропуски практичних занять відпрацьовуються: здобувач освіти опрацьовує тему самостійно, виконує практичні завдання до теми, укладає навчально-методичні кейси. На консультаціях здобувач освіти має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності відповідно до норм загальнолюдських та європейських цінностей, Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту Волинського національного університету імені Лесі Українки, зокрема:

- не толерувати плагіат, списування, неправомірне використання чужих напрацювань;
- використовувати у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації та правильно оформляти покликання на використані інформаційні джерела;
- подавати на оцінювання лише самостійно виконану роботу, що не є запозиченою або переробленою з іншої, виконаною іншими особами.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання (*для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей*); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Не дотримання академічної доброчесності стане причиною стягнень, за що можуть відніматися бали.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової оцінки не дозволяється.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

V. Підсумковий контроль

Із освітніх компонентів, де формою контролю є залік, оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Поняття педагогічної технології.
2. Основні якості сучасної педагогічної технології.
3. Класифікація сучасних педагогічних технологій.
4. Дж. Дьюї - засновник проблемного навчання та методу проектів.
5. Сутність та функції проблемного навчання.
6. Особливості проблемного навчання.

7. Організація проблемного навчання в ЗДО.
8. Історія зародження методу проектів. Д. Дьюї та К. Кілпатрик - засновники проектного методу.
9. Метод проектів як сучасна педагогічна технологія.
10. Характерні особливості методу проектів.
11. Навчальний проект та його ознаки.
12. Проектна діяльність як інтегруюча модель навчально-пізнавальної діяльності дитини.
13. Когнітивні і соціальні мотиви дитини як основа мотивації до проектної діяльності.
14. Видова характеристика навчальних проектів.
15. Структура проектної діяльності.
16. Методика роботи над навчальним проектом
17. I етап проекту. Організація проекту
18. II етап проекту. Планування проекту
19. III етап проекту. Реалізація проекту
20. IV етап проекту. Підсумок проекту
21. Проектна діяльність у ЗДО з педагогічної точки зору.
22. Основні етапи розвитку проектної діяльності в ЗДО.
23. Специфіка організації проектної діяльності в роботі з дошкільниками.
24. Середньостатистичний план роботи над проектом.
25. Підготовча робота щодо впровадження методу проектів в ЗДО.
26. Алгоритм проектування педагогічної діяльності.
27. Тематика проектів для дошкільників. Опишіть літературний проект «Сходінками творчості Василя Сухомлинського».
28. Етапи діяльності батьків і педагогів у проектах
29. Основні принципи проекту при роботі з батьками.
30. Етапи реалізації проекту роботи з батьками.
31. Метод проектів як засіб виховання емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності
32. Сутність проектної технології у формуванні екологічної культури дітей дошкільного віку.

VI. Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси (літературні джерела, рекомендована література (основна, додаткова, Інтернет-ресурси) та інші джерела).

Основна

1. Ассаул В. Метод проектів у виховній роботі// Проектна діяльність у ліцеї: компетентнісний потенціал, теорія і практика: Науково-методичний посібник / За редакцією

С. М. Шевцової, І. Г. Єрмакова, О. В. Батечко, В. О. Жадька. – К.: Департамент, 2008. – 520 с.

2. Василевська Л. С. Проектна діяльність методиста як засіб удосконалення професійної майстерності педагогів. *Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Сер. : Психолого-педагогічні науки.* 2018. № 6. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/jpdf/Nzspp_2012_6_32.pdf

3. Єрмаков І. Г. Метод проектів у контексті життєвих результатів діяльності учнів І.Г. Єрмаков, С.М. Шевцова // Проектна діяльність у ліцеї: компетентнісний потенціал, теорія і практика: Науково методичний посібник / За редакцією С. М. Шевцової, І. Г. Єрмакова, О. В. Батечко, В. О. Жадька. – К.: Департамент, 2008. – 520 с.

4. Литвинюк Г.І. Проектна діяльність в освітньому середовищі / Г.І. Литвинюк, О.І. Когут, О.Р. Кульматицька. Тернополь : Навчальна книга. Богдан, 2014. — 128 с.

5. Сисоєва С. О. (2022) Особистісно орієнтовані технології: метод проектів Неперервна професійна освіта: теорія і практика (1). С. 73-80

Додаткова

1. Антонюк В.З. Проектна діяльність у навчально-виховній роботі ЗДО. *Зб. матеріалів конференції Освітній процес в закладах дошкільної освіти в умовах воєнного стану: теорія, практика, інновації.* 16 червня 2022 р. [За ред. О. Рейпольської, О. Брежнєвої, І. Луценко, В. Рагозіної, С. Васильєвої] – Київ. – 2022. – 311 с. (С.186-190)

2. Антонюк В.З. Проблемне навчання як основа проектної діяльності в закладах дошкільної освіти. *Дошкільна освіта: теорія, методика, інновації: Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (26 вересня 2022 року),* 2022. 298с. (С.173-177)

3. Гербен ван ден Берг. (2020). 25 ключових моделей управління. Харків : Вид-во «Ранок».

4. Кличко В., Білен, Ш. (2018). Управління викликами. Київ: Наш Формат.

5. Корі Когон, Сьюзетт Блейкмор, Джеймс Вуд. (2019). Керування проектами для «неофіційних проект-менеджерів». Харків: Фабула.

6. Ноздріна, Л., Ящук, В., Полатай, О. (2020). Управління проектами. Київ: Центр навчальної літератури.

7. Петренко, Н.О., Кустріч, Л.О., Гоменюк, М.О. (2020). Управління проектами. Київ: Центр навчальної літератури.

8. Петрович. Й.М. (Ред.). (2018). Управління проектами. Львів: Вид-во Львівської політехніки.

9. Чернова С.К. (Ред.). (2010). Управління проектами. Миколаїв: НУК.

Інтернет-ресурси:

1. <http://lib.iitta.gov.ua/view/divisions/ins=5Fspe=5Fped>

2. <http://osvita.ua>

3. <http://znannya.info>